

IN MEMORIAM

dr. Alojz Cindrič (19. 9. 1955–12. 3. 2023)

Mojca Žaberl

UDK: 929Cindrič A.

DOI: <https://doi.org/10.55741/knj.67.3-4.8>

V nedeljo, 12. marca 2023, se je za vedno poslovil naš kolega sociolog, zgodovinar in bibliotekar dr. Alojz Cindrič, dolgoletni vodja knjižnice Oddelka za sociologijo Osrednje humanistične knjižnice Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Foto: Arhiv Besednih postaj FF UL

Vest o tem je prišla nenadno, pa tudi nekoliko nepričakovano. Dr. Alojz Cindrič oziroma Lojze, kakor smo ga klicali kolegi, je sicer že nekaj časa bolehal, da pa bi ga lahko bolezen pokosila, o tem ni bilo govora. Ne Lojzeta – popotnika, svetovljana, zbiratelja razglednic, velikega borca za malega človeka, borca proti

enoumju ter radovedno in radoživo osebo, ki je z veliko žlico zajemala življenje ter polovico svoje energije namenila razlagi svojih načrtov za naprej. O tem, katero knjigo bo še napisal, kako bo na Otoku – svoji idilični postojanki ob Kolpi – postavil svojo knjižnico, pa o potovanjih v kraje, ki jih je še nameraval obiskati. Pri tem se je moral že precej potruditi, da je našel novo destinacijo, saj je seznam držav, ki jih je obiskal, štel že krepko čez sedemdeset. Njegove popotniške zgodbe so bile vedno poslastica za poslušalce, saj jih je zaznamoval preplet zgodovinskih dejstev in številnih prigod s popotovanj v bližnje in daljne kraje. Služile so kot navdih in zanimivo bi bilo, če bi tudi njih nekoč strnil v knjigo.

Dr. Alojz Cindrič se je rodil v Kamniku 19. septembra 1955, sicer pa je bil vseskozi zaveden Črnomaljec in Belokranjec. Po osnovni šoli se je najprej izobraževal na srednji elektrotehniški šoli, leta 1975 pa se je vpisal na študij zgodovine in sociologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Med študijem je bil štipendist Sklada Borisa Kraigherja in demonstrator v knjižnici Oddelka za sociologijo, že takrat pa se je preizkušal tudi kot učitelj: v višjih letnikih študija je začel poučevati na delavskih univerzah, na prelomu v osemdeseta leta pa je poučeval tudi zgodovino in sociologijo na gimnaziji v Črnomlju, kjer je bil hkrati mentor zgodovinskega krožka. Po koncu študija leta 1981 je še eno leto nadaljeval delo profesorja zgodovine, in sicer na gimnaziji (takratni Srednji naravoslovno-matematični šoli) v Kopru. Leta 1983 je opravil strokovni izpit za učitelje in se končno ustalil: ob upokojitvi oddelčne bibliotekarke Mire Arčon je namreč leta 1983 prevzel vodenje knjižnice Oddelka za sociologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Leta 1992 je opravil bibliotekarski strokovni izpit, leta 1998 pridobil licenco za katalogizacijo monografij v sistemu COBISS in istega leta opravil še specialistični izpit iz bibliotekarske stroke. Aprila leta 2002 je bil izvoljen v naziv bibliotekar – visokošolski sodelavec.

Zgodovinar in sociolog, po novem tudi bibliotekar, je bil in ostal duša knjižnice Oddelka za sociologijo kar 36 let. Vse do upokojitve v začetku leta 2021 je skrbno spremljal, izbiral in nabavljal literaturo ter oblikoval odlično knjižnico, ki se lahko danes pohvali z zbirko več kot 30.000 enot gradiva. Ravno to skrbno izbrano gradivo z najrazličnejših področij, ki danes tvori jedro oddelčne knjižnice, je odraz širine njegovega duha.

Ves čas svoje zaposlitve v knjižnici Oddelka za sociologijo je bil angažiran bibliotekar, ki je med prvimi uvajal novosti; bil je avtor številnih razstav, urednik več oddelčnih zbornikov (kot sta *Čarnijev zbornik* in *Zbornik ob tridesetletnici študija sociologije na Filozofski fakulteti*), vrsto let je skrbel za arhiviranje lokalne baze, saj je imel edini na fakulteti licenco za vzdrževanje informacijskega sistema Cobiss, veliko pa je tudi razmišljal o prihodnosti oddelčnih knjižnic in njihovem povezovanju v skupno univerzitetno knjižnico, današnjo Osrednjo humanistično

knjižnico (OHK). Kot član Sveta Osrednje humanistične knjižnice in strokovnih delovnih skupin v okviru Osrednje humanistične knjižnice je bil zelo aktiven pri snovanju in izvajanju strateškega načrta razvoja knjižničnega sistema na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, samostojno je izdelal predlog kadrovske in prostorske reorganizacije oddelčnih knjižnic.

Sodeloval je v številnih fakultetnih in univerzitetnih komisijah ter odborih (bil je na primer predsednik stanovanjske komisije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, član odbora za stanovanjske kredite na Univerzi v Ljubljani v obdobju 1985–1989), kot tudi z mnogimi bibliotekarji tako visokošolskih kakor tudi strokovnih, muzejskih in domoznanskih oddelkov. Bil je član sindikata Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ter bibliotekarskega, zgodovinskega in numizmatičnega društva. Vrsto let je bil zunanji ocenjevalec za predmet zgodovina pri Republiški maturitetni komisiji, sindikalni zaupnik za sindikat Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in celo sodnik porotnik pri Okrožnem sodišču v Ljubljani. Pri vodenju oddelčne knjižnice ni mogel iz svoje pedagoške kože in je kontinuirano opravljal še eno zelo pomembno nalogo: skrbel je namreč za formalno, kot tudi neformalno vzgojo študentov ter njihov osebni in socialni razvoj. Z mentorstvom študentom bibliotekarstva na strokovni praksi je vzgajal strokovne kadre, po drugi strani pa je študentom demonstratorjem v knjižnici pomagal s številnimi strokovnimi in življenjskimi nasveti.

Sočasno z vodenjem knjižnice se je kot strasten sociolog in zgodovinar dejavno ukvarjal z raziskovanjem socialne in kulturne zgodovine izobraženstva. Ob delu je nadaljeval podiplomski študij na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, kjer je leta 1997 najprej uspešno zagovarjal magistrsko nalogo z naslovom *Študenti s Kranjske na dunajski univerzi v predmarčni dobi 1815–1848* (mentor: akad. prof. Vasilij Melik) in leto pozneje pridobil naziv asistenta za področje sociologije. Doktorat znanosti je pridobil leta 2008 z zagovorom disertacije *Struktura študentov s Kranjske na dunajski univerzi 1848–1918* pod mentorstvom prof. dr. Janeza Cvirna, v kateri je med drugim potrdil tezo, da je bila izobrazba prvovrstno sredstvo družbenega vzpona in odločilen dejavnik v procesu oblikovanja slovenskega meščanstva.

Posledično je bil v letih 2010 in 2015 izvoljen v naziv docenta za slovensko in občo novejšo zgodovino. Na študijske obiske je odhajal na Dunaj in v Bratislavo, raziskovalne rezultate pa predstavljal na konferencah in predavanjih v Sloveniji ter tujini; imel je številna predavanja za študente Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v okviru predmetov Sociološko branje in pisanje ter Informacijski praktikum, kot tudi vabljena predavanja in gostovanja na različnih tujih univerzah. Predaval je po knjižnicah in se rad odzival na vabila različnih združenj, društev in muzejev. Bil je tudi aktiven član naslednjih raziskovalnih projektov

Foto: Osebni arhiv A. Cindrič

in programov: Zgodovina doktorskih disertacij slovenskih kandidatov v avstro-ogrski monarhiji (1872–1918), Slovenski toponimi v času in prostoru (Historična topografija Slovenije od srednjega veka do 19. stoletja), Slovenska identiteta in združujoča se Evropa: pomen protestantizma, Globalizacija in kulturna identiteta, Slovenci in Evropa, Problemi avtonomije in identitet v času globalizacije ter Primerjalne sociološke in kulturološke študije.

Kot odličen poznavalec zgodovine formiranja slovenskega izobraženstva in visokega šolstva je napisal vrsto študij, med njimi so najpomembnejše monografije *Študenti s Kranjske na dunajski univerzi 1848–1918* (2009), *Študenti s Kranjske na dunajski univerzi v prvi polovici devetnajstega stoletja 1804–1848* (2010), *Od imatrikulacije do promocije: doktorandi profesorja Franceta Vebra na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v luči arhivskega gradiva 1919–1945* (2015), *Anatolij Ignatjevič von Špakovski* (2016), *Študijska pot Andreja Gosarja na dunajski univerzi: 1910/11–1915/16* (2019) in *Ljubljanski izobraženci skozi čas: izobraževanje Ljubljančanov na dunajski univerzi 1392–1917* (2019).

Četudi je bil vseskozi izjemno aktiven, se je zelo veselil upokojitve. Imel je ljubečo družino, poleg tega pa ga je čakalo še toliko projektov – njegovim načrtom kar ni bilo videti konca. Z njegovo upokojitvijo je v oddelčni knjižnici zazevala praznina, ki je ni mogoče zapolniti; naenkrat tu ni več kolega, ki je pogosto razmišljal zunaj ustaljenih okvirov in s katerim je bilo mogoče razpravljati res o čisto vsem.

Dragi naš Lojze, počivaj v miru!

Mojca Žaberl

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana
e-pošta: mojca.zaberl@ff.uni-lj.si